

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1921 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig förhöjning under år 1921 av statsunderstödet till vissa centralkassor för jordbrukskredit.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 18 mars 1921 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 227, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till envar av Malmöhus läns centralkassa för jordbrukskredit, Mälardalens läns centralkassa för jordbrukskredit, Skaraborgs läns centralkassa för jordbrukskredit och Södra Sveriges centralkassa för jordbrukskredit må under år 1921 av det å extra stat för samma år anvisade förslagsanslaget till understöd åt föreningar för jordbrukskredit utbetalas, utöver det statsbidrag för förvaltningskostnader, som jämlikt gällande bestämmelser tillkommer föreningen, ett tillfälligt statsbidrag å lika stort belopp.

Propositionen är föranledd av en utav Mälardalens läns, Södra Sveriges, Malmöhus läns och Skaraborgs läns centralkassor för jordbrukskredit gemensamt gjord framställning hos Kungl. Maj:t om förhöjt statsbidrag för år 1921 till centralkassorna.

Utskottet.

Vid ärendets föredragning i statsrådet anförde departementschefen, bland annat, följande:

»Centralkassornas ifrågavarande framställning finner jag vara förtjänt av beaktande.

De hava nämligen under sin hittillsvarande verksamhet och i syn-

nerhet under de senaste åren haft att i ekonomiskt hänseende kämpa med ganska betydande svårigheter. Inarbetandet av jordbrukskassereörelsen har visat sig kräva väsentligt mer arbete, än man från början föreställt sig, vilket givetvis medfört drygare kostnader för centralkassornas upplysnings- och organisationsarbete än som beräknats. Vidare hava kassornas ekonomi rönt menlig inverkan av kristidens speciella förhållanden dels genom stegrade kostnader för kontorsarbete samt för resor i upplysnings- och organisationssyfte m. m. och dels därigenom att medlemmarna under högkonjunktorens inflytande med dess goda penningtillgång icke haft behov av att anlita kassorna för erhållande av lån i så stor omfattning, att erforderliga inkomster därigenom kunnat tillföras centralkassorna.

Sålunda anförda omständigheter, vilka alla synas mig tillfälliga eller beroende på att verksamheten ännu är ny, hava samverkat till, att centralkassorna nu äro i behov av ett extra bidrag från statens sida. I betraktande av rörelsens stora betydelse och önskemålet att densamma må kunna ostört utvecklas tillstyrker jag därför, att centralkassorna för år 1921 må tillerkännas ett tillfälligt förvaltningsbidrag utöver det enligt gällande bestämmelser utgående.

Vad beträffar storleken av detta tillfälliga bidrag hava centralkassorna själva, i sin ovan relaterade framställning, hemställt, att det extra bidraget måtte för en var av dem utgå med två gånger det enligt nu gällande bestämmelser beräknade. För min del anser jag mig icke kunna tillstyrka så högt extra bidrag utan vill förorda, att det för år 1921 ifrågasatta tillfälliga bidraget utgår med belopp lika med det ordinarie. Därigenom skulle Mälardalens län centralkassa komma i åtnjutande av sammanlagt 10,000 kronor, Södra Sveriges centralkassa 9,000 kronor samt Malmöhus läns centralkassa och Skaraborgs läns centralkassa vardera 4,000 kronor.»

Med hänsyn till jordbrukskassornas stora betydelse för det mindre jordbruket och i förhoppning att ifrågavarande rörelse utvecklar sig och därigenom även sprides till de delar av landet, som ännu icke beröras av densamma, vill utskottet tillstyrka, att centralkassorna tillerkännas ökat statsbidrag för år 1921. Mot storleken av de föreslagna beloppen har utskottet intet att erinra.

Såsom av departementschefens uttalande framgår skulle den ifrågasatta höjningen icke kräva ökning av det för innevarande år uppförda förslagsanslaget till understöd åt föreningar för jordbrukskredit.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande proposition må av riksdagen
bifallas.

Stockholm den 21 april 1921.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Ericsson Aaby, Norin, Hellström, Träff, Ingeström, Elisson, Barthelson* och *Lindskog samt*

från andra kammaren: herrar greve *Hamilton, Nilsson* i Tånga, *Öberg, Johansson* i Uppmälby, *Andersson* i Grimbo, *Lundström, Ericsson* i Arboga och *Broander*.
